

trede Stykke af Endringsforslaget, idet Forbedlingsmaaden for Udgifterne forudsætter Vedtagelsen af den nye Communallov, medens et andet Udtryk i samme Stykke, at det nemlig er „Beboerne i Sognet, og ikke Communen“, synes at forudsætte det Modsatte. Udvalgets Fleertal har foretrukket den Bestemmelse, som findes i Lovforslaget med Hensyn til Udredningen af Naturalarbejde til Veiene, den nemlig, at det skal udredes efter „de hidtil gjældende Regler.“ Naar Udvalget saavel i sin Betænkning som igjennem den ærede Ordførers Udtalelser hertil har knyttet en Betragtning om, at selvsølgelig vil de jordløse Huusmænds og Indsidderes Forpligtelse til fremdeles at bidrage en Dags Arbejde til Biveienes Grundsforbedring vedblive, saa kan jeg ikke være enig med Udvalget heri. Jeg troer, at naar Lovens Udtryk blive disse, at Naturalarbejdet bliver „at udføre af Hartkornsbrugerne i Sognet efter de hidtil gjældende Regler“, saa kan man ikke lægge nogen Deel af Naturalarbejdet paa dem, der ikke ere Hartkornsbrugere. Den conventionelle Grænse imellem „jordløse Huusmænd“ og „Hartkornsbrugere“ er ganske vist vakkende, idet man meget hyppigt henregner til „jordløse Huusmænd“ Saadanne, der have et ubetydeligt Forbittilliggende, af 1 eller 2 Album Hartkorn, men for Indsiddernes Vedkommende kan der, troer jeg, idetmindste ikke være Tvivl tilstede om, at de efter Lovforslagets Ord ikke ville kunne komme til for Fremtiden at bidrage til Veiarbejder paa de grundforbedrede Biveie. Dette er forøvrigt forsaavidt temmelig ligegyldigt, naar Huusmændene, og vel at mærke, de jordløse Huusmænd alligevel skulde bidrage 3 Dage til Sognets Arbejder, til Sneekastning eller andet Sligt. Jeg ønsker til denne Betragtning endnu at knytte en anden, den nemlig, at Lovudkastets Bestemmelser, hvad enten de rettelig maae forstaaes saaledes, som jeg nu har udtalt det, eller de maae forstaaes i Overensstemmelse med den ærede Ordførers Udtalelser, medføre, eller ville kunne komme til at medføre en Byrde for de jordløse Huusmænd i Communen, og at der derfor vel kunde være Anledning til nøiere at overveie, om der ikke ved Afsløsningen af det samlede Naturalarbejde til Veiene

i Communen kunde være Grund til, med Hensyn til Forpligtelsen for de jordløse Huusmænd, at bidrage til Communearbejderne, at fastsætte en Formindskelse fra 3 til 2 Dage. Det er tiensynligt, at i den Commune, der benytter sig af den ved Lovforslaget aabnede Afgang til at ombytte Naturalarbejde med leiet Arbejde, Arbejdet udført i Entreprise, vil der for Fremtiden ligesvem kunne affordres de jordløse Huusmænd og Indsiddere deres 3 Dage til Communen, og at de ikke destomindre ville komme til igjennem Formue- og Veilighedsstat at yde et særligt Bidrag til Veienes Vedligeholdelse, som de hidtil have været frie for. Netop Udvalgets Bemærkninger i Motiverne om, hvilken Indflydelse Lovforslagets Udtryk ville have paa de jordløse Huusmænds Stilling ligeoverfor Veiarbejderne, have foranlediget mig til endnu nøiere at undersøge dette Forhold, og dette maa være min Undskyldning for, at jeg først nu paa et saa fremrykket Tidspunkt er bleven opmærksom derpaa og henleder Thingets Opmærksomhed derpaa. Det vil ikke være det ærede Thing ubekjendt, at i et andet her i Thinget foreliggende Lovforslag er netop en delvís Afsløsning af Pligtarbejdet gjort afhængig af en særlig Approbation, for at der ikke skulde finde nogen Forurettelse Sted af en anden arbejdspligtig Klasse med Hensyn til dens Afsløsning af Pligtarbejdet; men nærværende Lovforslag gjør jo netop en Undtagelse fra den i hiint Lovforslag foreslaaede almindelige Regel, idet det tillader Communen uden Approbation at afløse Veiarbejdet, og Veiarbejdet er dog i de fleste Communer den større Halvdeel af de samlede Naturalpræstationer, det vil sige: af det samlede Naturalarbejde. — Jeg kan ikke tiltræde Underendringsforslaget under Nr. 25, ikke alene af den Grund, som er anført af det ærede Medlem for Skanderborg Amts 2den Valgkreds (M. Jensen), men væsentlig fordi jeg troer, at det ligesaa lidt i denne som i den anden af mig nævnte Lov, der nylig gik igjennem Thinget, er rigtigt at fastsætte nye Regler for Udelsen af Naturalarbejde. Jeg betragter dette som et Hoveri i Communen, som ikke vil vare længe, og mener ogsaa, at dets Tid snart er omme, og det vilde derfor neppe være rigtigt at indlade sig paa at fastsætte nye Regler